

Arbetslivsnämnden

Stadsrevisionen • Borås

20
22

Andra revisorsgruppen

Kommunfullmäktige
Borås Stad

Revisionsberättelse för Arbetslivsnämnden år 2022

Vi har granskat Arbetslivsnämndens verksamhet och årsredovisning 2022. Granskningen har utförts enligt god revisions sed i kommunal verksamhet och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett underskott mot budget. Vi bedömer att godtagbara förklaringar till underskottet redovisas i årsredovisningen.

När det gäller nämndens följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut konstaterar vi att målsättningen för en av de fem indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt inte är uppnådd. Nämnden bör i årsredovisningen redogöra för skälen till att Kommunfullmäktiges indikator inte uppnås.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads hantering av statsbidrag. Vår bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Nämnderna behöver bl.a. klargöra delegationsordningen när det gäller riktade statsbidrag.

Vår bedömning är att Arbetslivsnämndens styrning av ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete inte är tillräcklig eller i enlighet med gällande föreskrifter. Nämndens uppföljning av ledningssystemet bedöms som inte helt tillräcklig. De avvikelser från föreskrifterna SOSFS 2011:9 som identifieras i granskningen innebär enligt vår bedömning att Arbetslivsnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i betydande delar inte är ändamålsenligt.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av delegationsbeslut i Borås Stad. Vår bedömning är att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Vi har dock identifierat utvecklingsområden för bland annat Arbetslivsnämnden.

Vår bedömning är att Arbetslivsnämndens verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms, mot bakgrund av de fördjupade granskningar som riktats till nämnden under året, som tillräcklig med identifierade utvecklingsområden.

Vi tillstyrker att Arbetslivsnämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2022.

BORÅS 2023-03-27

Boris Preijde
Ordförande

Ingwer Kliche
Vice ordförande

Lena Brännmar

Bengt Sandell

Jürgen Urbas

Tuula Järvinen

Revisionsredogörelse

I Stadsrevisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Stadsrevisionen lämnar en revisionsberättelse som grund för Kommunfullmäktiges ansvarsprövning. Ställningstaganden i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultat från granskning av årsredovisning, specifika bevakningsområden, fördjupade granskningar och intern kontroll.

Ekonomiskt- och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden redovisar ett underskott på 6 238 tkr jämfört med budget. Stadsrevisionen noterar att nämndens sammanlagda resultat inte framgår av tabellen ekonomiskt sammandrag i årsredovisningen. Stadsrevisionen noterar att bufferten är upprättad i enlighet med instruktioner i Kommunfullmäktiges budget. Nämnden har under året inte upprättat en åtgärdsplan för att komma till rätta med underskottet. Stadsledningskansliet har under året gett ett uppdrag till Arbetslivsförvaltningen att ordna ett evakueringsboende för flyktingar från Ukraina. Stadsrevisionen noterar att nämnden i rapporteringen för tertial 2 och i årsredovisningen har beskrivit att förvaltningen haft ökade kostnader med anledning av evakueringsboendet.

Resultaträkningen stämmer gentemot avstämning med ekonomisystemet. Nedan redovisas de större budgetavvikelserna.

Verksamhetens budgettram

- Den negativa budgetavvikelsen kan delvis förklaras av ett underskott på evakueringsboendet för flyktingar från Ukraina. På uppdrag av Migrationsverket har Borås Stad åtagit sig att ordna med evakueringsboende för flyktingar från Ukraina. Arbetslivsförvaltningen fick samordningsansvaret för evakueringsboende för hela Borås Stads räkning. Evakueringsboendet för flyktingar från Ukraina har haft kostnader på 14 895 tkr. Arbetslivsnämnden fick en schablonersättning från Migrationsverket på 8 400 tkr. Resultatet blev minus 6 495 tkr för evakueringsboendet.
- Det negativa underskottet kan också härledas till kostnader som avser arbetsmarknadsinsatser som redovisar ett underskott på 11 364 tkr. Kostnaden per deltagare har ökat och den statliga subventioneringen av arbetsmarknadsanställningar har sänkts. De deltagare som är aktuella är i stort behov av omfattande insatser.
- Resultatet för verksamheten IFO-administration redovisade ett överskott på 7 055 tkr, vilket berodde på ej tillsatta tjänster under året, främst socialsekreterare.

Arbetslivsnämnden ansöker om att få hela underskottet på 6 238 tkr avskrivet.

Verksamheten 2022

Kommunfullmäktige har i budget 2022 beslutat om sex inriktningar/direktiv som ska gälla för nämndens verksamhet under året. Avseende dessa noterar Stadsrevisionen att nämnden inte helt redogör för hur man har bedrivit verksamheten i sin årsredovisning.

Kommunfullmäktiges indikatorer

I Kommunfullmäktiges budget för år 2022 har målsättningar formulerats för 23 indikatorer kopplade till de visionsområden som ingår i visionen om framtidens Borås. I Kommunfullmäktiges budget anges om respektive indikator ska öka eller minska. För Arbetslivsnämnden har Kommunfullmäktige fastställt fem indikatorer. Nämnden redovisar måluppfyllelsen av indikatorerna enligt nedan:

- **Andel barn och unga som inte lever i hushåll med försörjningsstöd ska öka; %.**
Andel barn som inte lever i hushåll med ekonomiskt bistånd var 99 % i slutet av år 2022 och år 2021 var det 98 %. Målsättningen uppnås. Det har pågått ett tydligt arbete för att förebygga att barnfamiljer fastnar i ekonomiskt bistånd t.ex. genom barngruppens arbete som bevakar barnens rätt i de ärenden där barn förekommer. Målet framöver är att bibehålla en lag nivå av barnfamiljer beroende av ekonomiskt bistånd.
- **Antal hushåll som får försörjningsstöd i mer än tio månader under kalenderåret ska minska.**
Antal hushåll som fått ekonomiskt bistånd i mer än tio månader under kalenderåret var i slutet av år 2022 437 hushåll jämfört med år 2021 441. Målsättningen uppnås. Andelen biståndshushåll som fått ekonomiskt bistånd under mer än tio månader under kalenderåret har stadigt minskat sedan 2016 och har sedan 2021 planat ut på nära samma nivå.
- **Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.**
Utfallet för indikatorn i årsredovisningen (8,4 %) är högre än utfallet för år 2021 (5,5 %). Målsättningen uppnås inte. Stadsrevisionen noterar att nämnden inte kommenterar eller analyserar indikatorn i årsredovisningen. Nämnden redogör inte för vilka åtgärder som vidtagits under året i syfte att nå Kommunfullmäktiges målsättning.
- **Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.**
Utfallet för indikatorn i årsredovisningen (3,7) är lägre än utfallet för år 2021 (5,5). Målsättningen uppnås.
- **Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka %.**
Utfallet för indikatorn i årsredovisningen (64,9 %) är högre än utfallet för år 2021 (56,5 %). Målsättningen uppnås.

Nämnden har inte uppnått målsättningen för en av de fem indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt.

Nämndens indikatorer

Nämnden har antagit en egen indikator med målsättning vilket är i linje med Borås Stads styr- och ledningssystem.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnden har avseende 2022 inte fått något uppdrag från Kommunfullmäktige.

Konsekvenser av coronaviruset

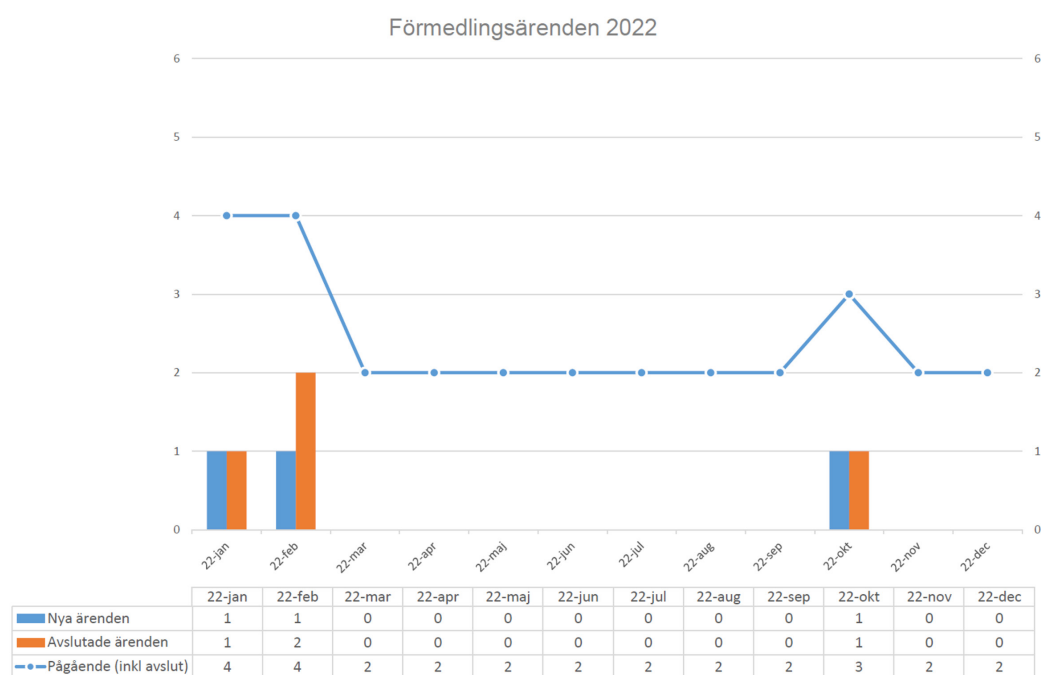
Nämnden har under året inte haft några kostnader eller konsekvenser med anledning av coronaviruset.

Specifika bevakningsområden

Stadsrevisionen har särskilt bevakat nedanstående områden.

Stöd till enskilda att hantera sin ekonomi

Arbetslivsnämnden har haft sju pågående förmedlingsärenden under 2022. Av dessa avser tre nya förmedlingsärenden. Under året har fyra ärenden avslutats och vid utgången av 2022 är det totalt två pågående förmedlingsärenden. Ärendena har likt tidigare år fortsatt minska.

Hedersrelaterat våld

År 2022 fortsatte Arbetslivsförvaltningen att arbeta med de förebyggande och främjande insatser som Borås Stads handbok mot hedersvåld fastslår att förvaltningen ska göra. Verksamheten arbetade exempelvis aktivt med att utbilda anställda i Borås Stad, i synnerhet gjordes riktade utbildningsinsatser mot Borås Stads grundskolor.

Verksamheten har även arbetat med att stötta andra förvaltningar i deras implementeringsprocess av de förebyggande och främjande aktiviteterna. Exempelvis genom att kontinuerligt ha möten med de så kallade ”kompetensstödarna” som är ute på skolorna och stöttar elevhälsans personal i att upptäcka och agera när de misstänker att någon är hedersutsatt.

Utifrån att handboken planerades att löpa ut år 2022, planerades och genomfördes också en utvärdering av handboken. I utvärderingen deltog alla förvaltningar som omfattas av handboken.

Något som också gjordes under året var att planera och genomföra en revidering av handboken så att en ny handbok skulle vara på plats vid årsskiftet. En planering påbörjades och en del arbete gjordes, men inget beslutades utifrån den omorganisation som genomfördes i Borås Stad där bland annat Relationsvårdsenheten flyttades över från Arbetslivsförvaltningen till Individ- och familjeomsorgsnämnden.

Fördjupade granskningar

Med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen har fördjupade granskningar genomförts under året. Nedan redovisas sammanfattningar av de fördjupade granskningarna.

Borås Stads hantering av statsbidrag

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads hantering av riktade statsbidrag. Syftet är att granska om Borås Stads hantering och redovisning av de riktade statsbidragen som kommunen erhåller är ändamålsenlig, om redovisningen inom området är rättvisande och om arbetet bedrivs med en tillräcklig intern kontroll.

Granskningen visar att hantering och redovisning av riktade statsbidrag är fragmentiserad och olika i Borås Stads nämnder. Detta både vad gäller hur bevakning sker av möjliga statsbidrag, vem som fattar beslut om att ansöka eller inte ansöka om statsbidrag, ansökan, återrapportering och uppföljning av statsbidrag och hur statsbidrag ska hanteras redovisningsmässigt. Det saknas kommungemensamma rutiner och regelverk för att säkerställa en ändamålsenlig och enhetlig hantering. Detta ligger även till grund för en rättvisande redovisning när det gäller de riktade statsbidrag som Borås Stad erhåller.

Stadsrevisionens bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Nämnderna behöver bl.a. klargöra delegationsordningen när det gäller riktade statsbidrag. Nämnderna hanterar statsbidrag redovisningsmässigt på helt olika sätt. Detta medför enligt Stadsrevisionens bedömning att redovisningen i dessa delar inte blir rättvisande. Kommunstyrelsen behöver i samråd med nämnderna arbeta fram kommunövergripande regler och riktlinjer för hantering och redovisning av riktade statsbidrag.

Kommunstyrelsen har enligt vad som framkommer i granskningen inte tagit en samordnande roll när det gäller kommunens interna kontroll av riktade statsbidrag. Förhållandena medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsen inte säkerställt en tillräcklig intern kontroll när det gäller redovisning av riktade statsbidrag. Avsaknad av central sammanställning och uppföljning medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsens uppsikt inom området inte är helt tillräcklig.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Stadsrevisionen har granskat ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i Arbetslivsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden och Sociala omsorgsnämnden. Granskningens huvudsakliga syfte var att granska om nämndernas styrning och uppföljning inom området är tillräcklig och om arbetet i berörda nämnder är ändamålsenligt och bedrivs i enlighet med gällande föreskrifter.

Granskningen visar att ingen av de granskade nämnderna har upprättat en översiktlig beskrivning eller fattat beslut om ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete. Ingen granskad nämnd har heller genomfört någon årlig uppföljning av ledningssystemet i syfte att bedöma dess lämplighet och effektivitet.

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i granskningsresultaten att de granskade nämndernas styrning av ledningssystemen för systematiskt kvalitetsarbete inte är tillräcklig och i enlighet med gällande föreskrifter. Nämndernas uppföljning av ledningssystemet bedöms som inte helt tillräcklig. Nämnderna behöver enligt Stadsrevisionens bedömning fatta beslut om ledningssystemet och dess grundläggande uppbyggnad och minst en gång per år bedöma systemets lämplighet och effektivitet. Åtgärderna är enligt Stadsrevisionens bedömning angelägna för att säkerställa en tillräcklig styrning och uppföljning inom området.

Nämnderna bör enligt Stadsrevisionens bedömning även kartlägga och analysera hur ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete kan integreras med övriga styrsystem. Nämnderna bör även vidareutveckla arbetet med att identifiera de processer där samverkan behövs för att säkra kvaliteten på de insatser som ges i verksamheterna. Granskade nämnder bör även verka för en mer brukarorienterad synpunktshantering.

De avvikelser från föreskrifterna SOSFS 2011:9 som identifieras i granskningen innebär enligt Stadsrevisionens bedömning att Arbetslivsnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i betydande delar inte är ändamålsenligt.

Granskande nämnder behöver enligt Stadsrevisionens bedömning åtgärda de avvikelser som identifieras i granskningen.

Delegationsbeslut i Borås Stad

Stadsrevisionen har granskat hanteringen av delegationsbeslut i Borås Stads nämnder. Granskningens huvudsakliga syfte är att granska om nämndernas hantering av delegationsbeslut är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll

Nämnderna har inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt, men får enligt kommunallagen uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller en anställd att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Om inte nämnden beslutat att vissa delegationsbeslut inte ska anmälas till nämnden, utan istället protokollföras särskilt, ska de anmälas till nämndens nästkommande möte.

Granskningen visar att nämnderna, antagit en aktuell delegationsordning i vilket det framgår vem som får fatta beslut och vad delegaten får fatta beslut om. Delegationsordningarna omfattar i de flesta fall information om och hur beslut ska anmälas till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i granskningsresultaten att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Stadsrevisionen har dock identifierat förbättrings- och utvecklingsområden för flera av nämnderna.

Arbetslivsnämnden bör enligt Stadsrevisionens bedömning förtydliga sin delegationsordning så det tydligt framgår om beslut är delegerade, kategoriseras som verkställighet eller hänför sig till viss speciallagstiftning som inte behöver anmälas.

Intern kontroll

Nämnderna och Kommunstyrelsen har ansvar för intern kontroll. Ansvaret innefattar bl.a. att nämnden ska genomföra riskanalys, upprätta plan för intern kontroll och genomföra uppföljning av planen. Nämnden ska även anta egna regler och anvisningar för intern kontroll. Stadsrevisionen noterar att uppföljning och kontroll av kärnverksamhet och administrativa processer i förekommande fall också genomförs inom ramen för kvalitetssystem.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll 2016. Nämnden har genomfört en egen riskanalys, som identifierade 19 risker. Planen för intern kontroll omfattade nio kontrollmoment. Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till nämnden den 20 februari 2023. Uppföljningen av den interna kontrollen innehåller kortfattade analyser och åtgärder.

Presidiemöte

Avstämningsmöte genomfördes 11 oktober 2022 med Arbetslivsnämndens presidium, bevakningsansvariga förtroendevalda revisorer, yrkesrevisorer vid Stadsrevisionen och förvaltningsledning.

Sammanfattande bedömning

I granskningen av nämndens årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut och eventuella beslut om nämndspecifika mål. Nämndens interna kontroll bedöms utifrån riskanalys, plan och uppföljning av intern kontroll. I den sammanfattande bedömningen ingår också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot nämnden avseende år 2022.

Nämnden gör med utgångspunkt från årsredovisningen en egen bedömning av hur nära man ligger att uppnå de mål som anges i Kommunfullmäktiges indikatorer, respektive i vilken utsträckning man har genomfört uppdrag riktade till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning grundar sig på uppnådda mål och helt genomförda uppdrag för året. Det är samtidigt väsentligt att den enskilda nämnden analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive inte fullt ut har genomfört uppdrag.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett underskott mot budget på 6 238 tkr. Stadsrevisionen bedömer att godtagbara förklaringar till underskottet redovisas i årsredovisningen. Nämnden har under året inte upprättat en åtgärdsplan för att komma till rätta med underskottet. Stadsledningskansliet har under året gett ett uppdrag till Arbetslivsförvaltningen att ordna ett evakueringsboende för flyktingar från Ukraina. Stadsrevisionen noterar att nämnden i rapporteringen för tertial 2 och i årsredovisningen har beskrivit att förvaltningen haft ökade kostnader med anledning av evakueringsboendet.

Kommunfullmäktige har i budget 2022 beslutat om sex inriktningar/direktiv som ska gälla för nämndens verksamhet under året. Avseende dessa noterar Stadsrevisionen att nämnden inte helt redogör för hur man har bedrivit verksamheten i sin årsredovisning.

Arbetslivsnämnden har under året inte uppnått målsättningen för en av fem indikatorer. Nämnden redogör inte i årsredovisningen vilka åtgärder nämnden har vidtagit i syfte att nå målsättningen för indikatorn. Stadsrevisionen noterar att indikatorn även saknar kommentar eller analys.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads hantering av statsbidrag. Stadsrevisionens bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Nämnderna behöver bl.a. klargöra delegationsordningen när det gäller riktade statsbidrag. Nämnderna hanterar statsbidrag redovisningsmässigt på helt olika sätt.

Stadsrevisionens bedömning är att Arbetslivsnämndens styrning av ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete inte är tillräcklig eller i enlighet med gällande föreskrifter. Nämndens uppföljning av ledningssystemet bedöms som inte helt tillräcklig. De avvikelser från föreskrifterna SOSFS 2011:9 som identifieras i granskningen innebär enligt Stadsrevisionens bedömning att Arbetslivsnämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i betydande delar inte är ändamålsenligt.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av delegationsbeslut i Borås Stad. Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i granskningsresultaten att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Stadsrevisionen har dock identifierat förbättrings- och utvecklingsområden för flera av nämnderna. Arbetslivsnämnden bör enligt Stadsrevisionens bedömning förtydliga sin delegationsordning så det tydligt framgår om beslut är delegerade, kategoriseras som verkställighet eller hänför sig till viss speciallagstiftning som inte behöver anmälas.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys. I riskanalysen har det identifierats och värderats risker avseende verksamhetsprocesser och ekonomiska kontrollmoment. Nämnden har genomfört samtliga kontrollmoment. Nämndens uppföljning av den interna kontrollen innehåller analyser och åtgärder.

Stadsrevisionens sammantagna bedömning är att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämnden bör i årsredovisningen redogöra för skälen till att Kommunfullmäktiges indikator inte uppnås. Den interna kontrollen bedöms, mot bakgrund av de fördjupade granskningar som riktats till nämnden under året, som tillräcklig med identifierade utvecklingsområden. Avvikelse som identifierats i de fördjupade granskningarna som riktats till nämnden under året bör åtgärdas.

Andreas Ekelund
Revisionschef

Anna Duong
Certifierad kommunal yrkesrevisor

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen